

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 442/2021-41

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa), zo sudcu Petra Molnára a sudcu Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti **Prima banka Slovensko, a. s.**, Hodžova 11, Žilina, IČO 31 575 951, právne zastúpenej advokátskou kanceláriou SEDLAČKO & PARTNERS, s. r. o., Štefánikova 8, Bratislava, IČO 36 853 186, v mene ktorej koná advokát JUDr. František Sedlačko, PhD., LL.M., proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline č. k. 7 CoPr 8/2020-558 z 28. apríla 2021 takto

rozhodol:

1. Uznesením Krajského súdu v Žiline č. k. 7 CoPr 8/2020-558 z 28. apríla 2021 **bolo porušené** základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Uznesenie Krajského súdu v Žiline č. k. 7 CoPr 8/2020-558 z 28. apríla 2021 **zrušuje a vec vracia** Krajskému súdu v Žiline na ďalšie konanie.
3. Krajský súd v Žiline **je povinný** nahradiť sťažovateľke trovy konania v sume **691,34 eur** a zaplatiť ich právnemu zástupcovi sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Trovy konania zúčastnenej osobe **nepriznáva**.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 3. augusta 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) č. k. 7 CoPr 8/2020-558 z 28. apríla 2021 (ďalej len „napadnuté uznesenie“). Sťažovateľka navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie.

2. Ústavný súd uznesením č. k. II. ÚS 442/2021 z 30. septembra 2021 prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť sťažovateľky v celom rozsahu.

3. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalobca“) sa žalobou podanou na Okresnom súde Ružomberok (ďalej aj „okresný súd“) domáhal od sťažovateľky (ako právnej nástupkyne [REDAKOVANÉ]) nároku na vyplatenie mimoriadneho výkonnostného bonusu. Okresný súd žalobu zamietol.

4. Proti rozsudku o zamietnutí žaloby podal žalobca 15. januára 2020 odvolanie prostredníctvom elektronickej schránky svojej právnej zástupkyne. Samotné odvolanie bolo doručené súdu vo formáte MS Word bez autorizácie podľa zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o e-Governmente“). Autorizovaná bola iba sprievodná strana. Krajský súd odvolanie žalobcu prípisom č. k. 7 CoPr 4/2020 z 13. októbra 2020 vrátil bez meritórneho rozhodnutia ako predložené predčasne a zároveň uložil povinnosť okresnému súdu odstrániť vadu podania (chýbajúca autorizácia elektronickeho podpisu). Proti uvedenému postupu sťažovateľka listom z 11. novembra 2020 namietala v tom smere, že krajský súd postupoval v rozpore s Civilným sporovým poriadkom (ďalej aj „CSP“), pokiaľ vec vrátil súdu prvej inštancie bez meritórneho rozhodnutia. Navyše, podľa § 125 ods. 2 CSP nie je možné vyzvať na odstránenie vady spočívajúcej v dodatočnej autorizácii elektronickeho podania.

5. Na základe výzvy okresného súdu žalobca odstránil nedostatok podania. Následne po predložení odvolania okresným súdom krajský súd napadnutým uznesením rozsudok okresného súdu zrušil a vrátil vec na nové konanie. Dôvodom zrušenia bola predovšetkým skutočnosť, že okresný súd nerozhodoval ako miestne príslušný. Krajský súd napadnuté uznesenie odôvodnil tým, že žalobca podal žalobu na okresnom súde, ktorý mal byť podľa § 23 CSP kauzálny príslušný. Ak sa však táto skutočnosť v konaní nepotvrdila, mala byť vec podľa § 43 CSP postúpená miestne príslušnému Okresnému súdu Žilina (všeobecný súd žalovaného).

6. K námietke sťažovateľky o odvolaní podanom bez autorizácie krajský súd uviedol: «Žalobca podal odvolanie elektronickou formou prostredníctvom „Všeobecná agenda“, kde sprievodný list o tom, že zasiela v prílohe odvolanie vo veci bol riadne podpísaný kvalifikovaným elektronickým podpisom, avšak žalobca takto neučinil aj vo vzťahu k prílohe (odvolaniu). Z uvedeného dôvodu je možné konštatovať, že odvolanie v zmysle ustanovenia § 363 CSP v spojení s § 127 ods. 1 CSP, odvolanie neobsahovalo jednu všeobecnú náležitosť, a to podpis odvolania, preto bolo nutné vo veci postupovať v zmysle § 373 ods. 1 CSP a vyzvať na odstránenie vady... Postup uvádzaný žalovaným vo svojich vyjadreniach, že malo sa jednáť o elektronické podanie bez kvalifikovaného elektronického podpisu, ktoré nebolo v zmysle § 125 ods. 2 CSP súdu doručené v listinnej podobe do 10 dní, a preto sa nemalo naň prihliadať, by bol možný v tom prípade, ak by nebol kvalifikovaným elektronickým podpisom podpísaný ani sprievodný list, v ktorom žalobca oznamoval, že podáva odvolanie v prílohe.»

Vo vzťahu k charakteru sporu a príslušnosti okresného súdu krajský súd uviedol: «Z popísaných skutočností jednak žalobcom v žalobe a žalovaným vo vyjadrení k žalobe je zrejmé, že žalobca neuplatňuje svoj nárok z individuálneho pracovnoprávneho sporu, a teda v danom prípade sa nejedná o kauzálnu príslušnosť Okresného súdu Ružomberok, pričom z obsahu vyjadrenia žalovaného je možné konštatovať, že ju namietal. Pri existencii kauzálnej príslušnosti je miestne príslušným súd, ktorý je zároveň kauzálne príslušným v danej veci. Keďže CSP nemá žiadne špeciálne ustanovenia, podľa ktorých by sa určil kauzálny príslušný súd v prípade, ak nie je zároveň aj miesme príslušným súdom, určujúcim je, do ktorého obvodu kauzálne príslušného súdu (obvodu krajského súdu) spadá inak všeobecne určený miesme príslušný súd. Kauzálna príslušnosť tak v tomto prípade nahradí miestnu príslušnosť. Z tohto dôvodu treba vychádzať najskôr z ustanovení CSP upravujúcich miestnu príslušnosť súdov a následne určiť, či takto určený miestne príslušný súd je vo veci súčasne aj kauzálne príslušným, prípadne do ktorého obvodu kauzálne príslušného súdu takto určený miestne príslušný súd spadá.

Z podanej žaloby vyplýva, že vzhľadom na predmet konania žalobca podal žalobu na Okresný súd Ružomberok ako súd kauzálne príslušný podľa § 23 CSP. Tak ako už bolo konštatované vyššie, kauzálna príslušnosť je zároveň aj miestnou príslušnosťou súdu. Súd skúma svoju kauzálnu príslušnosť počas celého konania (§ 40 CSP). Pokiaľ zistí, že nie je kauzálne príslušný, postúpi vec príslušnému súdu (§ 43 ods. 1 CSP). Príslušným súdom je vecne a miestne príslušný súd.

V prejednávanej veci je miestne príslušný všeobecný súd žalovaného (§ 13 CSP), ktorým v zmysle § 15 ods. 1 CSP je Okresný súd Žilina. Keďže Okresný súd Ružomberok je jediným kauzálne príslušným súdom na prejednanie veci z individuálneho pracovnoprávneho vzťahu, žalovaný pokiaľ s ním Okresný súd Ružomberok konal, nemal dôvod vznášať námietku miestnej nepríslušnosti, nakoľko neexistuje iný miestne príslušný kauzálny súd na prejednanie veci. Mohol iba namietat kauzálnu nepríslušnosť Okresného súdu Ružomberok, táto námietka by však na miestnu príslušnosť nemala vplyv. Nemôže dochádzať k situáciám, kedy každá žaloba podaná na kauzálne nepríslušnom súde po zistení, tohto súdu, že nie je kauzálne príslušný ostala na tomto súde, pričom strany sporu si tento súd nevyberali z dôvodu „výhody miesta“, kde sa nachádza, ale vzhľadom na predmet sporu, ktorý si v žalobe uplatňovali.

Vzhľadom na zaujatie záveru o nedostatku kauzálnej a teda aj miestnej príslušnosti Okresného súdu Ružomberok na konanie vo veci samej odvolací súd vyvodil, že rozhodnutím súdu prvej inštancie bolo porušené právo žalovaného - garantované Ústavou SR v zmysle čl. 48 ods. 1 - na zákonného sudcu....

Za porušenie práva na zákonného sudcu je potrebné považovať v danom prípade taký postup žalobcu, ktorý žalobu na vyplatenie mimoriadneho bonusu vyplývajúce z jeho obchodnoprávneho vzťahu so žalovaným na ním nesprávne tvrdenom kauzálne príslušnom Okresnom súde Ružomberok, ktorého kauzálna príslušnosť nevyplýva z ust. § 23 písm. e) CSP, ani iných ustanovení CSP.»

II.

Argumentácia sťažovateľky

7. Sťažovateľka svoje výhrady smerovala proti postupu krajského súdu v čase vrátenia odvolania na jeho doplnenie okresnému súdu, odôvodňujúc svoj nesúhlas § 125 ods. 2 CSP. V ďalšej línii sťažovateľka zamerala svoju argumentáciu na nevyhnutnosť podpísania odvolania samotného (nielen sprievodnej správy) autorizovaným elektronickým podpisom.

8. Sťažovateľka považuje napadnuté uznesenie krajského súdu za arbitrárne a nezákonné. Podľa jej názoru krajský súd ako súd odvolací konal na základe odvolania žalobcu, na ktoré však podľa § 125 ods. 2 CSP nemal prihliadať.

9. Napokon sťažovateľka vo vzťahu k časti napadnutého uznesenia krajského súdu zaoberajúceho sa kauzálnou, resp. miestnou príslušnosťou uviedla: „Odvolací súd pri rozhodnutí údajne postupoval podľa § 40 v spojení s § 43 ods. 1 CSP. Jeho výklad je však nesprávny. Spor bývalého člena predstavenstva nemal rozhodovať kauzálne príslušný súd, ale všeobecný súd žalovaného (§ 13 CSP). V takomto prípade skúma súd miestnu príslušnosť iba na námietku strany vznesenú pri prvom úkone vo veci samej (§ 41 CSP). Žalovaný, právne zastúpený advokátom (čl. 11 ods. 3 SP), námietku nedostatku miestnej príslušnosti nevzniesol. Jeho vyjadrenie, v ktorom namietal, že žalobca nebol zamestnancom Sberbank, možno podľa obsahu (čl. 11 ods. 1 CSP) vyhodnotiť iba ako procesnú obranu proti samotnému nároku, nie ako námietka vo vzťahu k príslušnosti súdu.“

III.

Vyjadrenie krajského súdu, zúčastnenej osoby a replika sťažovateľky

III.1. Vyjadrenie krajského súdu:

10. Predsedníčka krajského súdu doručila ústavnému súdu 21. októbra 2021 vyjadrenie k ústavnej sťažnosti, ktorého prílohou bolo vyjadrenie vec prejednávajúcej sudkyne (ďalej len „sudkyňa krajského súdu“). Vyjadrenie krajského súdu možno rozdeliť do dvoch základných častí. V prvej časti sa sudkyňa krajského súdu vyjadrila k otázke náležitostí odvolania podaného žalobcom

a v druhej časti vyjadrenia sa zoberala otázkou kauzálnej, resp. miestnej príslušnosti okresného súdu. Vzhľadom na to, že vyjadrenie obsahuje totožné závery a úvahy (resp. neobsahuje ďalšiu – novú argumentáciu) ako samotné napadnuté uznesenie, ústavný súd nepovažuje za potrebné na tomto mieste opätovne citovať príslušné pasáže.

III.2. Vyjadrenie zúčastnenej osoby:

11. Žalobca ako zúčastnená osoba v konaní pred ústavným súdom prostredníctvom právnej zástupkyne doručil ústavnému súdu 21. októbra 2021 vyjadrenie, v ktorom reagoval na sťažnostnú argumentáciu v niekoľkých samostatných častiach. V súvislosti s otázkou podpísania prílohy (v tomto prípade odvolania) zaručeným elektronickým podpisom poukázal na ustanovenia zákona o e-Governmente (§ 24 ods. 8, 25 ods. 1 a 4) a tiež na § 821 ods. 2 a 3 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“). Napokon žalobca túto časť uzavrel: *«Odvolanie žalobcu bolo podané využitím elektronického podania „Všeobecná agenda“ (v ktorom je povolené pripojiť aj prílohu vo formáte .doc), ktoré elektronické podanie bolo autorizované podľa ust. § 125 ods. 2 CSP za podmienok podľa ust. § 23 ods. 1 zákona o e-Governmente (o čom svedčí aj potvrdenie o výsledku overenia KEP), pričom s poukazom na ust. § 25 ods. 4 zákona o e-Governmente, podľa ktorého má byť zachovaná väzba medzi elektronickým podaním a prílohami, jednoznačne vyplýva, že kvalifikovaný elektronický podpis (KEP) elektronického podania „Všeobecná agenda“ sa vzťahuje aj na prílohu, t. j. samotné odvolanie. V nadväznosti na uvedené má žalobca za to, že oprávnenie podať odvolanie bolo riadne využité podaním elektronického podania „Všeobecná agenda“ a jeho doručením príslušnému súdu prvej inštancie.»*

12. K argumentácii sťažovateľky, že okresný súd mal postupovať podľa § 125 ods. CSP a nevyzývať na odstránenie vady podania, žalobca uviedol, že predmetné ustanovenie nevyžaduje autorizáciu podania a osobitným predpisom k § 125 ods. 2 CSP je zákon o e-Governmente. Následne všeobecnú úpravu týkajúcu sa príloh elektronického podania obsahuje § 25 ods. 4 zákona o e-Governmente, podľa ktorého má byť zachovaná väzba medzi elektronickým podaním a prílohami), pričom za *lex specialis* možno považovať § 821 ods. 4 zákona o súdoch, ktorý jasne vymedzuje, že prílohy podania nepodliehajú povinnosti ich autorizácie. Žalobca zároveň uviedol, že mu bolo doručené potvrdenie o zaevidovaní jeho podania (odvolania) v súdnom registri, ako aj výsledok overenia KEP (výsledok overenia podpisu: platný), ktorým bolo podanie podpísané/autorizované podľa zákona o e-Governmente. Žalobca bol prijatím týchto potvrdení dobromyseľný, podanie spĺňa všetky zákonom stanovené náležitosti podľa § 363 CSP v spojení s § 127 ods. 1 písm. e) CSP a § 125 ods. 1 a 2 CSP (t. j. je bez nedostatkov), a teda bolo podané riadne a včas. Situáciu, keď by súd odmietol odvolanie len na základe chýbajúceho zaručeného elektronického podpisu prílohy, žalobca považuje za prílišný formalizmus.

13. Pokiaľ ide o situáciu, keď krajský súd tzv. „inakom“ vrátil podané odvolanie okresnému súdu s tým, aby okresný súd vykonal úkony smerujúce k doplneniu odvolania, žalobca tento postup považuje za správny v zmysle § 104 ods. 1 CSP.

14. K otázke príslušnosti okresného súdu žalobca uviedol, že predmetnú žalobu podal už 2. novembra 2017 na Okresnom súde Žilina, ktorý ju z dôvodu, že ide o spor z individuálneho pracovnoprávneho vzťahu, postúpil Okresnému súdu Ružomberok. Toto konanie bolo okresným súdom zastavené z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku. Po opätovnom podaní žaloby 15. augusta 2018 žalobca podal žalobu na okresnom súde, „... a to napriek svojej vedomosti, že sa nejedná o individuálny pracovnoprávny spor, ktorá skutočnosť aj vyplývala zo samotného znenia žaloby. Žalobca v tejto súvislosti konštatuje, že Okresný súd Ružomberok mal vzhľadom na postúpenie pôvodne podanej žaloby (v tej istej veci) z dôvodu nepríslušnosti, v danom prípade pri podaní opätovnej žaloby žalobcom dbať na riadne preskúmanie svojej príslušnosti vo veci konať a rozhodnúť, pričom ak by si svoju povinnosť vyplývajúcu mu z ust. § 40 CSP riadne splnil, došiel by k záveru, že daný spor nie je sporom z individuálneho pracovnoprávneho vzťahu podľa ust. § 23 CSP, ale sporom obchodnoprávnym (na ktorú skutočnosť navyše okresný súd upozornila aj samotná žalovaná/sťažovateľka vo svojom vyjadrení k žalobe) ods. 2 CSP predložiť spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti. Spoločne nadriadeným súdom bol Krajský súd Žilina, ktorý napadnutým uznesením skonštatoval nepríslušnosť Okresného súdu Ružomberok na predmetné konanie.“.

III.3. Replika sťažovateľky:

15. Sťažovateľka svoju repliku ústavnému súdu doručila 10. decembra 2021. V replike reagovala na závery žalobcu prezentované v jeho vyjadrení, ktoré považuje za dezinterpretáciu ustanovení zákona o e-Governmente. Poukazujúc na jednotlivé ustanovenia zákona o e-Governmente, uviedla, že obsahové náležitosti pre jednotlivé druhy podaní podľa osobitných predpisov sa vzťahujú aj na elektronické formuláre pre elektronické podania (§ 24 ods. 5 zákona o e-Governmente) a „Sprievodná správa zúčastnenej osoby zákonom požadované náležitosti odvolania evidentne nespĺňa, a teda ani len hypoteticky nemožno hovoriť o elektronickom podaní.“.

16. Vo vzťahu k potrebe autorizácie odvolania ako prílohy elektronickej správy sťažovateľka poukázala aj na záver samotného krajského súdu, ktorý vrátil predložené odvolanie na jeho doplnenie práve z dôvodu vady podania spočívajúcej v chýbajúcom podpise.

17. Sťažovateľka zároveň zdôraznila význam zaručeného elektronickeho podpisu na samotnom odvolaní z hľadiska možnej následnej úpravy textu či z hľadiska overenia totožnosti autora textu odvolania.

18. Napokon sťažovateľka uviedla, že „... súdu prvej inštancie bolo doručené odvolanie v elektronickej podobe, ktoré nebolo autorizované za podmienok podľa § 23 ods. 1 ZeG, oprávnenie zúčastnenej osoby nebolo riadne využité (§ 25 ods. 1 ZeG) a spornému odvolaniu nemožno priznať rovnaké právne účinky ako podaniam, ktoré sa podľa CSP doručujú súdu v listinnej podobe (§ 28 ods. 1 ZeG).“. Vzhľadom na uvedené sťažovateľka uzavrela, že „Postup Krajského súdu v Žiline, ktorý vrátil spis súdu prvej inštancie bez rozhodnutia za účelom doplnenia odvolania podpísaného KEP, predstavuje exces, ktorý je v materiálnom právnom štáte neakceptovateľný.“.

IV. Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

19. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou, so stanoviskami účastníkov konania, ako aj s obsahom spisu dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

20. Podstata námietok sťažovateľky súvisí s tvrdením, že krajský súd prekročil svoju právomoc, pokiaľ vrátil predložené odvolanie podané elektronickou formou bez zaručeného elektronického podpisu okresnému súdu s cieľom odstránenia väd podania. Uvedeným konaním a následne napadnutým uznesením bolo porušené právo sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

21. Ústavný súd vo svojej judikatúre už viackrát zdôraznil, že vo veciach, ktoré patria do právomoci všeobecných súdov, nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, IV. ÚS 339/2013). Ústavný súd je oprávnený preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím, došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. V zásade preto nie je oprávnený posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a aplikácii právnych predpisov v konkrétnom prípade viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (III. ÚS 78/07, IV. ÚS 27/2010).

22. Na úvod ústavný súd v rámci prehľadnosti pripomína časový sled udalostí:

- žalobca podal na okresnom súde žalobu 15. augusta 2018,
- okresný súd rozsudkom č. k. 10 Cpr 9/2018 zo 16. decembra 2019 žalobu zamietol,
- žalobca elektronicky podal odvolanie 15. januára 2020,
- krajský súd tzv. „inakom“ z 13. októbra 2020 vrátil podané odvolanie okresnému súdu,
- sťažovateľka podaním z 11. novembra 2020 namieta postup krajského súdu,
- žalobca odstránil nedostatok podania 15. decembra 2020,
- krajský súd rozhodol napadnutým uznesením 28. apríla 2021.

23. Podľa § 123 ods. 2 CSP podanie vo veci samej je najmä žaloba, vzájomná žaloba, zmena žaloby, späťvzatie žaloby, odpor, odvolanie, dovolanie.

Podľa § 125 ods. 2 CSP podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe

autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva.

Podľa § 127 ods. 1 CSP ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie, a) ktorému súdu je určené, b) kto ho robí, c) ktorej veci sa týka, d) čo sa ním sleduje a e) podpis.

24. Podľa § 23 ods. 1 zákona o e-Governmente orgán verejnej moci vykoná pri výkone verejnej moci autorizáciu elektronického podania alebo elektronického úradného dokumentu kvalifikovaným elektronickým podpisom vyhotoveným s použitím mandátneho certifikátu alebo kvalifikovanou elektronickou pečaťou, ku ktorým pripojí kvalifikovanú elektronickú časovú pečiatku, a to spôsobom podľa odseku 3. Osoba, ktorá nie je orgánom verejnej moci, vykoná autorizáciu elektronického podania,

a) ak sa podľa zákona podáva v elektronickej podobe a zákon neustanovuje iný spôsob autorizácie alebo ak je podľa osobitného predpisu náležitosťou podania vlastnoručný podpis 1. kvalifikovaným elektronickým podpisom alebo kvalifikovanou elektronickou pečaťou, 2. použitím na to určenej funkcie informačného systému prístupového miesta a po úspešnej autentifikácii osoby, ktorá autorizáciu vykonáva, zodpovedajúcej najmenej úrovni zabezpečenia „pokročilá“ podľa osobitného predpisu, ak sa zabezpečí uvedenie tejto osoby ako odosielateľa elektronickej správy, nemennosť obsahu autorizovaného dokumentu do momentu uloženia v elektronickej schránke adresáta, spojenie autorizovaného dokumentu s identifikátorom osoby odosielateľa a zachovanie väzby medzi nimi, ak to osobitný predpis nezakazuje, alebo 3. uznaným spôsobom autorizácie, ak to osobitný predpis nezakazuje,

b) kvalifikovaným elektronickým podpisom, ktorého kvalifikovaný certifikát obsahuje minimálny súbor osobných identifikačných údajov reprezentujúcich jedinečným spôsobom fyzickú osobu podľa osobitného predpisu a ktorý zahrnul do autorizácie aj kvalifikovanú elektronickú časovú pečiatku, ktorá určuje dátum a čas, po ktorom nastala autorizácia, ak je podľa osobitného predpisu náležitosťou podania vlastnoručný podpis, ktorý musí byť úradne osvedčený.

Podľa § 24 ods. 3 zákona o e-Governmente správca ústredného portálu, špecializovaného portálu a informačného systému integrovaného obslužného miesta zabezpečuje, aby bolo možné ich prostredníctvom a) vytvoriť elektronické podanie a k elektronickému podaniu pripojiť iné elektronické dokumenty ako prílohy k elektronickému podaniu podľa § 25 ods. 4, ako aj vytvoriť a odoslať elektronickú úradnú správu s týmto podaním a jeho prílohami, b) autorizovať elektronické podanie a pripojené dokumenty,

c) vytlačiť elektronické podanie v listinnej podobe, d) uložiť, aj neúplné, elektronické podanie na pamäťovom médiu, e) zobrazíť elektronické podanie spolu s uvedením zoznamu príloh, ak osobitný predpis ustanovuje povinnosť pripojiť k návrhu na začatie konania, žalobe, žiadosti, sťažnosti, vyjadreniu, stanovisku, ohláseniu alebo inému dokumentu prílohu.

Podľa § 24 ods. 5 zákona o e-Governmente obsahovými náležitosťami elektronického formulára pre elektronické podanie sú obsahové náležitosti návrhu na začatie konania, žaloby, žiadosti, sťažnosti, vyjadrenia, stanoviska, ohlásenia alebo iného dokumentu ustanovené osobitnými predpismi, pričom ak je niektorá z obsahových náležitostí podľa osobitných predpisov viazaná na listinnú podobu, považuje sa za splnenú autorizovaním elektronického podania podávajúcim; to

platí aj o náležitostiach príloh elektronického podania, ak nejde o prílohy, ktorými sú veci, ktoré nemajú listinnú podobu alebo elektronickú podobu. Obsahom elektronického formulára pre elektronické podanie môže byť aj identifikátor osoby.

Podľa § 25 zákona o e-Governmente ak osobitný predpis na účely konania o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach osôb ukladá osobe povinnosť podať alebo doručiť orgánu verejnej moci návrh na začatie konania, žalobu, žiadosť, sťažnosť, vyjadrenie, stanovisko, ohlásenie alebo iný dokument alebo ak ju na ich podanie oprávňuje, považuje sa táto povinnosť za riadne splnenú alebo toto oprávnenie za riadne využité podaním elektronického podania alebo doručením elektronického podania, ktoré je autorizované za podmienok podľa § 23 ods. 1. Ustanovením prvej vety nie sú dotknuté oprávnenia orgánu verejnej moci podľa osobitných predpisov požadovať odstránenie väd, doplnenie elektronického podania, odmietnuť prijatie elektronického podania alebo možnosť či povinnosť orgánu verejnej moci nekonať alebo konanie zastaviť, ak je elektronické podanie neúplné. Elektronické podanie je podané jeho odoslaním do elektronickej schránky orgánu verejnej moci; na účely preukázania momentu odoslania sa použijú údaje z potvrdenia podľa § 5 ods. 8.

25. Ústavný súd vymedzil ako relevantnú otázku pre ústavný prieskum to, či postup krajského súdu pri skúmaní splnenia procesných podmienok podaného odvolania prebehol ústavne udržateľným spôsobom. Ústavný súd v danom prípade neposudzoval opodstatnenosť tvrdení vo vzťahu k samotnému meritu sporu, dokonca ani posúdenie príslušnosti všeobecného súdu. Podstatné v tomto okamihu bolo posúdenie splnenia podmienok podania odvolania zo strany žalobcu.

26. Z § 123 CSP jednoznačne vyplýva, že odvolanie je podaním vo veci samej. Ďalej z ustanovení Civilného sporového poriadku (§ 363, § 127 CSP) vyplýva, že podpis podania vo veci samej, a teda aj podpísanie odvolania, je jeho obligatórnou náležitosťou. V posudzovanom prípade nie je sporná otázka, či podpis odvolania je alebo nie je nevyhnutnou náležitosťou, dokonca ani to, či v prípade, ak je odvolanie podávané elektronicky, je nevyhnutný zaručený elektronický podpis, a to napriek tomu, že tieto úvahy sa snažila prezentovať a odôvodniť zúčastnená osoba vo svojom vyjadrení. Podmienka zaručeného elektronického podpisu odvolania ako prílohy elektronického podania vyplýva najmä z § 23 ods. 1, § 24 ods. 5, ako aj § 25 zákona o e-Governmente. Napokon aj krajský súd považoval zaručený elektronický podpis za obligatórnu podmienku na podanom odvolaní tvoriacom prílohu elektronickej správy, pokiaľ podanie žalobcu vrátil okresnému súdu na účely odstránenia väd podania. Sporným ostalo, či tento postup, ktorý sa v konečnom dôsledku pretavil do napadnutého uznesenia, mohol krajský aplikovať vo vzťahu k elektronickému podaniu odvolania.

27. Ústavný súd zdôrazňuje, že žalobca podal odvolanie elektronicky bez autorizácie, pričom v zmysle § 125 ods. 2 CSP súd na dodatočné doručenie podania v prípade, ak bolo podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu, nevyzýva, na takéto podanie sa neprihliada a nie je možné o ňom rozhodovať. Uvedené potvrdzuje nielen zákonné znenie § 125 ods. 2 CSP, ale aj odborná literatúra: „*Podanie vo veci samej v elektronickej podobe bez autorizácie je potrebné dodatočne doručiť buď v listinnej podobe, alebo v elektronickej*

*podobe s autorizáciou... podľa § 125 ods. 2 CSP je lehota na doplnenie podania dlhšia, a to desaťdňová. Táto lehota na doplnenie je hmotnoprávna a nie je možné ju predĺžiť. Ak v tejto lehote nie je podanie vo veci samej doplnené, neprihliada sa naň. Nenastanú teda vôbec jeho účinky, konanie ním nie je začaté, skončené ani nie je zmenený jeho priebeh a súd o ňom vôbec nerozhoduje. Súd pritom k dodatočnému doručeniu podania nevyzýva.“ (ŠTEVČEK, M., FICOVÁ, S., BARICOVÁ, J., MESIARKINOVÁ, S., BAJÁNKOVÁ, J., TOMAŠOVIČ, M. *Civilný sporový poriadok*. 1. vydanie. Praha : C. H. Beck, 2017, s. 446.).*

Ústavný súd už judikoval v rozhodnutí č. k. I. ÚS 223/2021 z 25. mája 2021, že „Z uvedeného zákonného ustanovenia (§ 125 ods. 2 CSP, pozn.) je zrejmé, že forma, akou sa musí sporová strana/účastník konania obrátiť na súd, je jednoznačne ustanovená ako forma písomná, ktorá môže byť zachytená buď v listinnej, alebo elektronickej podobe. Pri elektronickej forme podania vo veci samej platí, že ak toto nie je autorizované podľa § 23 ods. 1 zákona o e-Governmente, súd naň od počiatku neprihliada ako na podanie písomné a to, aby ho súd začal za takéto považovať, môže dosiahnuť ten, kto ho podáva, jedine tým, že ho v lehote do 10 dní od odoslania neautorizovaného elektronického podania podá znova ako autorizované elektronické podanie alebo ho dodatočne doručí v 10-dňovej lehote v písomnej podobe. Ak k dodatočnému doplneniu nedôjde, podanie nemá účinky písomného podania a súd naň neprihliada. Súčasne platí, že ten, kto podáva podanie vo veci samej elektronicke bez autorizácie, má povinnosť sám odstrániť tento nedostatok, a to bez ďalšej výzvy súdu, teda na strane súdu nie je zákonom daná povinnosť vyzvať na dodatočné doručenie podania.“.

28. V sťažovateľkinej veci tak nebolo podstatné, či všeobecné súdy vedeli alebo nevedeli, kto a v akej veci podanie robí alebo či sprievodný list bol podpísaný zaručeným elektronickým podpisom. Podstatné je, že podané odvolanie malo byť posúdené výlučne vo vzťahu k nenaplneniu zákonom predpokladanej formy podania podľa § 125 ods. 2 CSP, ktorá v prípade elektronickej formy podania vo veci samej vyžaduje autorizáciu podľa § 23 ods. 1 zákona o e-Governmente.

Aj z § 25 ods. 1 druhej vety zákona o e-Governmente vyplýva, že oprávnením orgánu verejnej moci podľa osobitných predpisov (v posudzovanom prípade pôjde o § 125 ods. CSP) je aj odmietnuť prijatie elektronického podania alebo možnosť či povinnosť orgánu verejnej moci nekonať alebo konanie zastaviť, ak je elektronické podanie neúplné. Podmienkou elektronického podania je platná autorizácia podľa § 23 ods. 1 zákona o e-Governmente. V prípade, ak absentuje platná autorizácia podľa § 23 ods. 1 zákona o e-Governmente, ktorá je podmienkou samotného vzniku podania, hľadá sa naň, akoby nikdy nevzniklo. Zákonodarca tak ustanovil z dôvodu, aby chýbajúca autorizácia elektronického podania nebola „len“ chýbajúcou náležitosťou podania, ktorú je možné dodatočne odstrániť, ale aby bez nej podanie ani nevzniklo (dostupné na: <https://www.epi.sk/komentovane-ustanovenie/Komentar-k-p-25-zakona-305-2013-Z-z-3.htm>). Z uvedeného vyplýva, že pokiaľ elektronické podanie nebolo úplné alebo bolo v zmysle platných osobitných predpisov nekorektné, má orgán verejnej moci právo odmietnuť takéto podanie, ako aj v danej veci nekonať či konanie zastaviť (podľa § 125 ods. 2 CSP v spojení s § 23 ods. 1 a § 25 zákona o e-Governmente).

29. Uvedené mal sledovať krajský súd, ktorý svojím postupom nerešpektoval ustanovenia Civilného sporového poriadku a zákona o e-Governmente, a tak na základe ústavne nekonformného

postupu rozhodol napadnutým uznesením, ktorým vyhodnotil splnenie procesných podmienok podaného odvolania a rozsudok okresného súdu, ktorý už bol fakticky právoplatný (keďže na odvolanie sa nemalo prihliadať), zrušil a vrátil na ďalšie konanie. Navyše, z napadnutého uznesenia nevyplýva žiaden právne relevantný dôvod (napriek námietkam sťažovateľky) okrem prostého konštatovania, z ktorého by sa dalo vyvodiť, prečo krajský súd pristúpil k vráteniu odvolania s cieľom odstránenia väd podania. Z uvedeného vyplýva, že krajský súd napadnutým uznesením porušil sťažovateľkino právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

30. V dôsledku už uvedených nedostatkov poskytnutej súdnej ochrany zo strany krajského súdu, ktorá nezodpovedá právu sťažovateľky na ústavne konformný výklad a aplikáciu zákonných noriem a na riadne odôvodnenie rozhodnutia v jej právnej veci ako významné súčasti práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces, ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (výrok 1).

31. Vzhľadom na to, že ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu, bolo pre dovŕšenie ochrany porušených práv potrebné využiť aj právomoc podľa čl. 127 ods. 2 ústavy, resp. podľa § 133 ods. 2 a 3 písm. b) zákona o ústavnom súde, a preto ústavný súd zrušil napadnuté uznesenie krajského súdu a vrátil mu vec na ďalšie konanie (výrok 2).

32. V ďalšom postupe je krajský súd viazaný právnym názorom ústavného súdu vysloveným v tomto rozhodnutí (§ 134 ods. 1 zákona o ústavnom súde). Krajský súd je tiež viazaný rozhodnutím o vrátení veci na ďalšie konanie, ktoré je vykonateľné jeho doručením (§ 134 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

V.

Trovy konania

33. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

34. Úspešná sťažovateľka si uplatnila právo na náhradu trov konania.

35. Ústavný súd priznal sťažovateľke náhradu trov konania podľa § 11 ods. 3, § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) v rozsahu tarifnej odmeny za tri úkony právnej služby v roku 2021 (prevzatie zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti, podanie vyjadrenia) a režijného paušálu k nim podľa § 16

ods. 3 vyhlášky. Takto určená výška trov vrátane dane z pridanej hodnoty predstavuje celkom sumu 691,34 eur (výrok 3).

36. Priznanú náhradu trov konania je krajský súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 CSP)

37. V rámci podaného vyjadrenia žalobcu ako zúčastnenej osoby v konaní pred ústavným súdom si žalobca uplatnil trovy právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom.

38. Ústavný súd poukazuje na § 73 ods. 2 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého trovy konania pred ústavným súdom, ktoré vzniknú zúčastnenej osobe, uhrádza zúčastnená osoba.

39. Podľa § 32 zákona o ústavnom súde účastníkmi konania sú navrhovateľ, ten, proti komu návrh na začatie konania smeruje, a osoby, o ktorých to ustanovuje tento zákon.

40. Z už citovaného znenia § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde vyplýva, že ústavný súd nemá povinnosť priznať úspešnému účastníkovi náhradu trov konania, ale priznanie náhrady trov konania pred ústavným súdom je zakotvené ako možnosť. Táto možnosť sa navyše vzťahuje na účastníka konania pred ústavným súdom. Avšak z § 32 zákona o ústavnom súde vyplýva, že žalobca také postavenie v konaní pred ústavným súdom nemá, a preto v danom prípade ani nemá nárok na náhradu trov právneho zastúpenia (výrok 4).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. februára 2022

Jana Laššáková
predsedníčka senátu